

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN Advies PV-2 – Parlementaire vraag nr.26 van dhr. Stefaan Vercamer aan de Minister van Ondernemen en Vereenvoudigen

KB 15 september 2006 tot wijziging van het KB van 26 juni 2003 m.b.t. kleine VZW's

Het koninklijk besluit van 15 september 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 betreffende de vereenvoudigde boekhouding van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en internationale verenigingen zonder winstoogmerk, voorziet in een aantal aanpassingen die ogenschijnlijk zijn ingegeven door de roep om meer administratieve vereenvoudiging. Op het werkveld blijkt er evenwel de nodige onduidelijkheid te bestaan. Artikel 1 van het koninklijk besluit schrapt het woord "minimaal" in artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003. Tot dan toe was bepaald dat verrichtingen in contant geld of op rekening zonder vertraging, getrouw en volledig en naar tijdsorde moeten worden ingeschreven in een ongesplitst dagboek volgens het "minimaal" model uit bijlage A bij dit besluit. Juridisch gevolg van deze wijziging: het dagboek van ontvangsten en uitgaven is niet langer een minimaal model, maar "het" model. Bij een minimaal model mag men op basis van zijn activiteiten, omvang of specificiteit het schema verder uitbreiden. Indien dit verworven is tot "het" model kan dit niet langer. Er lijkt evenwel tegenspraak met artikel 12 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 waar het woord "minimaal" niet is geschrapt vermits bepaald is dat de staat van ontvangsten en uitgaven overeenkomstig het "minimaal" schema in bijlage B van dit besluit worden opgemaakt. Artikel 12, eerste lid, van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 bepaalt dat de staat van ontvangsten en uitgaven rechtstreeks moet voortvloeien uit het dagboek van ontvangsten en uitgaven. Over deze mogelijke contradictie bestaat op het werkveld onduidelijkheid.

1. a) Is hier een contradictie in de wet? b) Zo ja, hoe is deze contradictie te begrijpen? c) Zo neen, hoe moeten deze bepalingen worden samengelezen en geïnterpreteerd?
2. Is het zo dat vermits de staat van ontvangsten en uitgaven rechtstreeks moet voortvloeien uit het dagboek, deze staat ook niet langer het minimaal model is?
3. a) Hoe kunnen mutaties van de ene rekening naar de andere of van de rekening naar de kas of vice versa dan worden opgenomen? b) Conform artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 zijn het mutaties in contant geld of op rekeningen en moeten ze worden geregistreerd.

- Het zijn voor de vereniging echter geen uitgaven of ontvangsten (alleen een verschuiving van de ene rekening naar de andere) zodat ze niet thuishoren onder "ontvangsten en uitgaven". Door de schrapping van het woord "minimaal" kan men juridisch nu niets meer toevoegen. Hoe moeten die transfers dan worden verwerkt?
4. Het koninklijk besluit van 15 september 2006 voorziet ook in de mogelijkheid om het dagboek van ontvangsten en uitgaven te houden door middel van geïnformatiseerde systemen. Hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat in dat geval de onveranderlijkheid en toegankelijkheid van de gegevens moet worden verzekerd. a) Is het praktisch mogelijk om te garanderen dat elektronisch bijgehouden dagboeken van ontvangsten en uitgaven nooit kunnen worden veranderd en is de computertechnologie daarvoor veilig genoeg? b) Voldoet een Excell-bestand zoals in de praktijk bij veel verenigingen gebeurt? c) Welke systemen zijn veilig?

Advies Commissie voor Boekhoudkundige Normen

Vraag 1 en 2. Krachtens het koninklijk besluit van 15 september 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 betreffende de vereenvoudigde boekhouding van bepaalde verenigingen zonder winst oogmerk, stichtingen en internationale verenigingen zonder winst oogmerk is in artikel 2 en in bijlage A van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 het woord "minimaal" geschrapt. Daardoor is het nu zo dat "de verrichtingen die betrekking hebben op mutaties in contant geld of op rekeningen zonder vertraging, getrouw en volledig en naar tijdsorde [worden] ingeschreven in een ongesplitst dagboek volgens het model uit bijlage A bij dit besluit" (artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003), zonder dat het model nog langer als "minimaal" wordt omschreven.

Het woord "minimaal" is niet weggelaten in de artikelen 12 en 13, noch in de bijlagen B en C van het besluit. Met de wijziging kon worden ingespeeld op concrete vragen in verband met de presentatie en structuur van het ongesplitste dagboek. Het gebruik van het woord "minimaal" beperkte daarvoor de mogelijkheden om het model van ongesplitst dagboek in bijlage A aan te passen aan de behoeften van de vereniging en liet slechts ruimte voor een complexere benadering. Tal van kleine verenigingen gebruikten het model echter maar gedeeltelijk omdat meerdere kolommen niet relevant waren voor het voeren van hun boekhouding.

De weglating van het woord "minimaal" in artikel 2 en in bijlage A van het besluit zorgt voortaan voor meer flexibiliteit: het onsplitbare dagboek kan niet alleen complexer, maar nu ook eenvoudiger zijn, bijvoorbeeld door de weglating van kolommen die niet relevant zijn voor de boekhouding van de vereniging. De wijziging is bovendien volledig conform het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit van 26 juni 2003 voorafgaat.

Daarin is immers gesteld dat het onsplitsbare dagboek "kan en in vele gevallen [moet] worden aangepast opdat de boekhouding zou aangepast zijn aan de aard en de omvang van de activiteiten van de vereniging of de stichting", zolang het beperkt is tot "de registratie van de verrichtingen met betrekking tot de mutaties in contant geld of op de rekeningen en aldus het voor de verenigingen en de stichtingen vastgestelde basisbeginsel in acht neemt". De door het besluit van 15 september 2006 aangebrachte wijziging is dus wel degelijk conform de geest van het koninklijk besluit van 26 juni 2003. Het handhaven van het woord "minimaal" in de artikelen 12 en 13 en in de bijlagen B en C van het besluit is gerechtvaardigd door de specifieke aard van de staat van de ontvangsten en de uitgaven (bijlage B van het besluit) en van de toelichting waarvan de staat van het vermogen deel uitmaakt (bijlage C van het besluit). Zij vormen de jaarrekening en hebben een ander doel dan het onsplitsbare dagboek. De jaarrekening wordt namelijk bekendgemaakt door de betrokken verenigingen en stichtingen. Het handhaven van het woord "minimaal" heeft als doel ervoor te zorgen dat relevante, betrouwbare en vergelijkbare jaarrekeningen verstrekt worden. Het is niet omdat bepaalde rubrieken van de jaarrekening mogelijk niet ingevuld worden dat zij daarom moeten worden geschrapt. Die informatie is immers op zich relevant voor de lezers van deze financiële overzichten. Het is dus niet tegenstrijdig dat het woord "minimaal" in artikel 2 (en in bijlage A) van het besluit van 26 juni 2003 geschrapt is en in de artikelen 12 en 13 (en in de bijlagen B en C) blijven staan is.

Vraag 3. Mutaties van een rekening naar een andere rekening of van een rekening naar de kas of omgekeerd, zijn mutaties in contant geld of op rekeningen die deel uitmaken van het normale beheer van de vereniging of stichting en dus moeten worden opgenomen in het ongesplitste dagboek. Het schema van het dagboek zal dan aangepast moeten worden om dergelijke verrichtingen te kunnen inschrijven, door bijvoorbeeld een kolom toe te voegen met de overschrijvingen van een rekening naar een andere rekening of van een rekening naar de kas, of omgekeerd. Dit geval wordt overigens toegelicht in de brochure over het nieuwe boekhoudkundige stelsel van kleine verenigingen, die geraadpleegd kan worden op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie. Deze brochure is op verzoek van de FOD Justitie opgesteld door een werkgroep met vertegenwoordigers van de cijferberoepen (Instituut van de Accountants en Instituut der Bedrijfsrevisoren), de Commissie voor Boekhoudkundige Normen en de Nationale Bank van België.

Vraag 4. Krachtens het koninklijk besluit van 15 september 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 betreffende de vereenvoudigde boekhouding van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en internationale verenigingen zonder winstoogmerk is ook artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 gewijzigd door het mogelijk te maken dat geïnformatiseerde systemen gebruikt worden voor het houden van het ongesplitste dagboek, mits de voor het bewaren gebruikte drager de onveranderlijkheid en de

toegankelijkheid van de gegevens die erin geregistreerd zijn verzekert gedurende de volledige bewaringstermijn, namelijk 10 jaar. Deze mogelijkheid bestaat al lang voor ondernemingen. Met betrekking tot het houden van het ongesplitste dagboek is in het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit van 26 juni 2003 voorafgaat, gesteld dat "de vereiste voor een genummerd en gehandtekend dagboek niet [verbiedt] dat de boekhouding wordt gevoerd met behulp van een spreadsheet of software voor de kasboekhouding". De keuze van de drager behoort evenwel uitsluitend tot de bevoegdheid van het bestuursorgaan, dat moet beoordelen of voldaan is aan de voorwaarden van artikel 3, § 4, van het besluit.